SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 189. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 3, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ЖОВТНЯ 1991 Ч. 189. РІК XCVIII.

ВІДБУВСЯ СИМПОЗІЮМ ПРИСВЯЧЕНИЙ ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

Луцьк. — Від 3-го до 8-го вересня тут відбувався міжнародний симпозіюм „ЛесяУраїнка і світова культура", на якому були науковці з 11-ох чужих країн, серед них з Китаю, Японії, Австрії, Німеччини, Чехо-Словаччини, Франції, Болгарії, Польщі, Росії, Канади та Америки. Серед 250 доповідачів більшість була з України. З американського континенту доповідали професори Роман Веретельник, Ярослав Розумний, Богдан Медвідський та Лариса Онишкевич. Конференцію зорганізував комітет, який складався головно з членів Інституту Літератури Академії Наук України (Микола Жулинський, Ігор Дзеверін, Лукаш Скупейко), та з науковців Луцького Державного Педагогічного Інституту ім. Лесі Українки (Богдан Заброварний і Олек сандер Рисак, та ініціятор симпозіюму, колишній ректор, пок. Нестор Бурчак).

Крім доповідей, що проходили у трьох паралельних сесіях, учасники конференції відвідали різні місця пов'язані із Лесею Українкою. Поїздка почалась у Києві, зложенням квітів під пам'ятник Лесі Українки, тоді на її могилу, та під пам'ятник Тарасові Шевченкові. Після довшої дороги першою зупинкою було містечко Новоград-Волинський (колишній Зв'ягель), де жила родина Косачів, і де тепер музей поетеси. У Луцьку майже всі доповіді були в педагогічному інституті. Учасники також відвідали Колодяжне — місце народження поетеси, Ковель, Володимир Волинський, та Берестечко.

Для учасників зорганізовано дві концертові програми місцевих акторів, співаків і танцюристів. Одна з них, зокрема педантично і мистецько виконана, була поставлена виключно силами студентів педагогічного інституту. Волинський обласний театр поставив „Бояриню" за режисурою Михайла Ілляшенка.

Т. Шмаґала є членом делеґації ЗСА в Києві

Вашінґтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш і Державний департамент найменували 10-членну офіційну делеґацію, яка візьме участь у відзначеннях 50-річчя Бабиного Яру в Києві, місця страчення багатьох тисяч осіб — жидів, українців, росіян та інших окупаційним режимом Гітлера.
ра.

Американську делеґацію очолюватиме Джонатан Буш, який поїхав до Києва з дружиною Джоді, і амбасадор ЗСА до Совєтського Союзу Роберт С. Стравс. Крім них до делеґації входить Тарас Шмаґала, відомий республіканський активіст, головний контролер УНСоюзу, Дженніфер А. Фіцджералд, шеф протоколу в Державному департаменті, Джеймс Н. Аллісон, керівник зв'язків в цьому департаменті та представники багатьох жидівських центральних організацій в ЗСА.

Громада Елмайри звернулась до Президента

Елмайра, Н. Й. — Місцева українська громада вислала звернення до президента Джорджа Буша з 1,400 підписами поодиноких осіб у якому закликає його визнати незалежність України та нав'язати з нею дипломатичні відносини.

Кампанію збирання підписів до цього звернення започаткував і зорганізував головний радний УНС Володимир Корчинський, а йому в цьому ділі допомагав секретар 271-го Відділу УНС Іван Чопко, який особисто зібрав більшість із тих 1,400 підписів;.

Крім цього І. Чопко здобув офіційні листи підтримки від Станиці ч. 1178 католицьких воєнних ветеранів, Станиці ч. 6083 ветеранів закордонних війн і Українсько-Американського Клюбу, усі з місцевости Елмайра Гайтс, Н. Й. Значно до збирання підписів причинився також Павло Німец.

ІМПРЕЗА 82-ГО ВІДДІЛУ СУА

Ню Йорк. — 82-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує імпрезу „Чорнобиль — відкрита рана України", яка відбудеться в неділю, 6-го жовтня, о год. 2-ій по полудні в Домі НТШ, 63 Четверта авеню між 9-ою і 10-ою вулицями. В програмі: рецитація у виконанні Лариси Кукрицької, слово Надії та д-ра Зенона Матківських, висвітлення відеозапису. Дохід призначено на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ВИСТУПИВ В ООН

Пропам'яне 30-те вересня: Вперше на щоглі біля будинку Об'єднаних Націй замайорів український синьо-жовтий прапор.
(Фото: ред. Х. Ференцевич)

Ню Йорк (Х. В-Ф.). — У понеділок, 30-го вересня, голова Верховної Ради України Леонід Кравчук відвідав головну квартиру Організації Об'єднаних Націй, відбув наради з генеральним секретарем ООН Гавіє Перезом де Куеяром, промовляв перед Генеральною асамблеєю ООН і був присутнім на полуденку, що його для вшанування відвідуючих голів держав і урядів влаштував генеральний секретар.

Для української громади метрополітального Ню Йорку та околиці цей день був інакшим не тільки тому, що тут в ООН гостював із багаточленною делеґацією голова Верховної Ради України та промовляв до делеґатів, але ще й тому, що на підході до будинку ООН на щоглі перед головним входом вперше майорів синьо-жовтий національний прапор України.

Безпосередньо перед виступом Л. Кравчука на сесії Генеральної асамблеї ООН відбулася пресова конференція, у якій взяли участь також інші члени української делеґації, одначе з уваги на дуже обмежений час, бо тільки 35 хв. три питання були звернені до Л. Кравчу-

(Закінчення на стор. 4)

МОСКВА ВАГАЄТЬСЯ

Москва. — Засоби масової інформації повідомляють з Москви, що тимчасовий президент СССР Міхаїл Ґорбачов і його дорадники зайняли дуже невиразну позицію до пляну президента З'єднаних Стейтів Америки зменшити, знищити і заморозити велику частину атомової стратегічної зброї

Жодна совєтська газета не опублікувала у першому дні пропозиції президента Дж. Буша, але телевізійні програми, центральна і Російської федерації, присвятили у своїх передачах дещо більше уваги цій, на думку американців, важливій проблемі світу. Центральна програма назвала ініціятиву Буша головною справою, якою повинні зайнятись ті країни, які розпоряджають атомовою зброєю; натомість російська телепрограма пропонувала „центрові" ближче поцікавитись цією справою, бо це дає йому (центрові) велику нагоду заощадити чималу суму грошей, які треба використати для економіки і піднесення життєвого рівня громадян.

В суботу, 28-го вересня М. Ґорбачов проголосив американську ініціятиву „дуже позитивною", а інші урядові особи заявили про свою підтримку програми Буша, не входячи в подробиці.

Офіційне пресове аґентство ТАСС говорить, однак, що Совєтський Союз зацікавлений пляном Вашінґтону. Відомо, що центр і республіки серйозно затурбовані великою кількістю атомової стратегічної зброї, розміщеної в першу чергу в Російській федерації, Україні, Казахстані і Білорусії. ТАСС підкреслює, що ініціятива Білого Дому є на часі, каже Ґеннадій Петров, коментатор закордонної політики ТАСС.

Менше зацікавлення виявили пересічні громадяни на вулицях міст, опитувані численними кореспондентами. Більшість громадян цікавляться міжнародними справами, внутрішніми подіями й економікою, тобто проблемами ближчими до „власної хати". Інші, які сяк-так відповідали на поставлене питання, заявляли, що американська ініціятива дасть Москві можливість відтягнути з республік нуклеарну зброю, може навіть проти волі республіканських чинників, не для знищення, а для захования „на всякий випадок". Євґеній Р. Петровський говорить про зростання напруги і конфліктів в Грузії, Молдові, азійських республіках. На його думку в такій ситуації атомова зброя у республіках є дуже небезпечною.

На Заході численні кореспонденти перестерігають Дж. Буша і його теперішніх дорадників, щоб вони не гралися з вогнем, бо навіть теперішній Совєтський Союз не може викликати великого довір'я. На кремлівському троні сидять все ще люди однопартійного диктаторського спрямування, назначені свого часу Комуністичною партією, і там ще й досі немає охоти до поширення демократичних свобід, до переведення загальних вільних парляментарних виборів, виборів президента у побоюванні, що такі вибори можуть виелімінувати усіх колишніх партократів, навіть тих, які сьогодні стали „демократами".

ЗСА ДАДУТЬ СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗОВІ КРЕДИТИ

Вашінґтон. — Президент Джордж Буш письмово підтвердив, що Федеральний уряд ґарантує надання Совєтському Союзові кредитів на купівлю збіжжя в американських фармерів. Сума кредитів становить 585 міл. дол.

„Цей захід дозволить збільшити потік американського збіжжя та іншої сільськогосподарської продукції, яка досягне свого призначення якраз вчасно, щоб допомогти совєтським людям пережити тяжку зиму", — сказано в заяві Президента ЗСА.

Рішення Адміністрації ґарантує американським фармерам, що вони в будь-якому випадку дістануть гроші за продане Совєтському Союзові збіжжя та іншу продукцію сільського господарства. Як для фармерів, так і для совєтської сторони ці ґарантії надзвичайно важливі — американці намагаються збути свою продукцію, а СССР купує збіжжя за дуже низький відсоток позики.

Згаданий сільськогосподарський кредит на 585 міл. дол. — остання частина 1.5 біл. до., які Америка ґарантувала Москві у формі позики на придбання продуктів.

Президент Дж. Буш виступив з письмовою заявою після зустрічі з секретарем департаменту сільського господарства Едвардом Мадиґаном. Він очолить американську делеґацію, яка відвідає Совєтський Союз, щоб оцінити перспективи забезпечення населення СССР продуктами харчування. Е. Мадиґан з групою спеціялістів відправився у Москву у вівторок, 1-го жовтня. Під час дев'ятиденної поїздки американці відвідають також Санкт-Петербурґ і Київ. В заяві Буша сказано, що американська делеґація має намір допомогти Совєтському Союзові удосконалити системи зберігання сільськогосподарської продукції, її транспортування і продажу. Крім того, американці постараються визначити найбільш важливі реґіони СССР, де взимі очікується найбільш гострий брак продуктів.

Продуктова криза в СССР, яка грозить вилитися з наближенням зими в голод і масові заворушення, дуже хвилює совєтських керівників. Президент СССР Міхаїл Ґорбачов прийняв у Москві у вівторок, 1-го жовтня, віцепрезидента комісії Европейської спільноти Геннінґа Христоферса. У розмові з ним Ґорбачов заявив, що попередня оцінка потреби західньої продуктової допомоги перед загрозою голоду була не зовсім точною. Совєтське керівництво оцінює потреби країни в продуктах на 14.7 біл. дол. Раніше Ґорбачов назвав меншу суму — 10.2 біл. дол.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ АФҐАНІСТАНУ Наджібулла, виступаючи в понеділок, 30-го вересня, на пресовій конференції, заявив, що його уряд має намір провести загальнонаціональні вибори до органів місцевого самоуправління. Це його рішення є практично нереальне, оскільки переважна більшість повстанських партій, організацій і угрупувань категорично відмовляється від контактів з центральним урядом.

ЛІДЕР ЗАЇРСЬКОГО опозиційного Союзу захисту демократії і соціяльного проґресу Етьєн Тшісекеді заявив, що має намір взяти керівництво державою в свої руки. У вівторок, 1-го жовтня, його кандидатура мала бути затверджена на конференції лідерів політичних рухів країни. Тшісекеді був міністром внутрішніх справ при Мобуту, але потім потрапив у неласку і просидві дев'ять років у тюрмі та під домашнім арештом.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Совєтського Союзу Євґеній Шапошніков заявив, що незабаром чисельність совєтських збройних сил буде зменшено з 3.5 міл. до 3 міл. осіб, чимало генералів буде відправлено на пенсію, а склад міністерства оборони значно зменшено.

ІНДІЙСЬКІ ГАЗЕТИ повідомляють, що Пакістан продовжує засилати на територію індійського стейту Джамму і Кашмір терористів, що пройшли вишкіл у спеціяльних таборах.

МІНІСТЕР ФІНАНСІВ Німеччини Тео Вайґель заявив після зустрічі з прем'єр-міністром України Вітольдом Фокіним, що уряд України плянує зовсім закрити Чорнобильську АЕС, починаючи від 1995 року.

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ німецька поліція зареєструвала 23 напади правих екстремістів на мешкання чужинців-втікачів у районі Райну і Руру на заході Німеччини. Варте уваги, що місцеве населення частіше виступає на боці іміґрантів і закордонних робітників. Гамбурзький журнал „Шпіґель" вмістив статтю, в якій засудив брутальність „голених голів" щодо іміґрантів.

АРХИЄРЕЙСЬКИЙ СОБОР Української Православної Церкви (колишня російська) звернувся до „пастирів, ченців та всіх вірних її чад", до віруючих греко-католиків та автокефалістів із закликом не виявляти духа злоби, ворожнечі, зробити все можливе, щоб „на канонічній основі, Апостольському спадкоємстві та єдності вселенського православ'я" об'єднатися в одну Українську Православну Церкву.

В МІСТЕЧКУ ЯРЕМЧІ Івано-Франківської области відбулася міжнародна наукова конференція „Мова батьків — скарбниця духовного життя і національного відродження України". В ній взяли участь гості з Молдови, Казахстану, Кубані, Сибіру, Крайньої Півночі, Москви, Санкт-Петербурґу, а також представники діяспори з Англії, Австралії, ЗСА, Канади, Польщі, Румунії, Юґославії і Чехо-Словаччини.

В НЕДІЛЮ, 29-ГО ВЕРЕСНЯ, в Хорватії продовжувалися бої. Спостеріґачі повідомляють, що юґославська армія, основу якої складають серби, збирається залишити територію Хорватії, де переважає хорватське населення, і закріпитися в сербських районах республіки. В армії розпочалося масове дезертирство. Зросла напруженість в Косово. Там відбувається референдум з приводу майбутнього цього краю, заселеного албанцями. Ніхто не сумнівається, що більшість албанців проголосує за незалежність від Сербії.

В АМЕРИЦІ

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД добровольцями, які працювали в парку дитячих атракцій в Дісні ворлд, президент Джордж Буш заявив, що дуже задоволений позитивною реакцією у світі на своє рішення зменшити американські арсенали нуклеарної зброї. „Я задоволений совєтською реакцією і надіюся на співробітництво зі совєтською стороною. Міжнародна реакція показує, що країни зацікавлені у тривалому мирі", — сказав Президент. Дж. Буш виступив у Дісні ворлд вже після того, як стала відомою офіційна реакція СССР на його пропозиції. Однак представник Білого Дому Билл Гарлов, який супроводжував Президента, сказав, що „ще не вироблений плян зустрічів" зі совєтськими керівниками. Відповідаючи на запитання журналістів, Президент сказав, що „покищо ще зарання обговорювати дату особистої зустрічі" з Ґорбачовим.

СЕНАТОР ЗІ СТЕЙТУ Небраска Боб Керрі став черговим демократом, який висунув свою кандидатуру на президента у виборах 1992 року. Б. Керрі — ветеран В'єтнамської війни і колишній губернатор Небраски, однак його мало хто знає за межами рідного стейту. Він не має надії, що його ідеї швидко принесуть йому визнання. Аналітики вважають, що головним суперником Б. Керрі на першому етапі президентської кампанії стануть губернатор Аркензасу Билл Клінтон і сенатор з Айови Томас Гаркін. Сенатора з Айови слід вважати головним суперником Б. Керрі у боротьбі за голоси демократів-лібералів, бо оба вони знаходяться на лівому крилі Демократичної партії.

У ЖОВТНІ ПОЧНУТЬСЯ переслухання у спеціяльній комісії Сенату, створеній для вивчення долі американських військовослужбовців у В'єтнамі. 18 років тому В'єтнам звільнив 591 американського військовополоненого, однак можливо, що досі в цій країні добровільно або насильно залишаються колишні вояки і старшини американської армії. Спеціяльну комісію очолює сенатор-демократ Джан Керрі зі стейту Массачусетс. Розслідування, яке почнеться під його керівництвом, — вже восьме від 1973 року, коли закінчилася війна у В'єтнамі. За словами Дж. Керрі, комісія у своїй праці буде виходити з колишніх даних, що у В'єтнамі залишилися колишні американські військовослужбовці, які пропали безвісти або були взяті у полон.

ЩЕ ДВА ТИЖНІ ТОМУ 12-ма голосами проти 11 Сенат відкинув американсько-філіппінський договір про продовження на десять років терміну винайму З'єднаними Стейтами територій, на яких розміщені військово-повітряна і військово-морська бази ЗСА. У понеділок, 30-го вересня, сенатори знову зустрілися, щоб обговорити який термін надати американцям на демонтаж обладнання і виведення персоналу баз з Філіппін. Виявилося, що сенатори настроєні не одностайно. Ті, хто голосував за ратифікацію договору і продовження американської військової присутности на Філіппінах, вважають, що З'єднаним Стейтам треба дати не менше семи років на виведення військ. Деякі законодавці, які голосували проти ратифікації, настоюють, щоб американці покинули країну до кінця 1992 року.

РІШЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ЗСА Джорджа Буша про ліквідацію всієї американської тактичної нуклеарної зброї наземного базування, про зняття тактичних нуклеарних ракет зі всіх кораблів фльоти і про припинення стану цілодобової бойової готовности для бомбардувальників Б—52 та Б—1 викликало змішану реакцію в американських політичних і військових колах. Колишній державний секретар Генрі Кіссінджер заявив, що захоплений мужністю і даром передбачення президента Буша і що З'єднані Стейти тепер повинні приступити до розроблення нової ґльобальної стратегії з урахуванням можливости виникнення воєнних конфліктів у „Третьому світі". Президент Американської асоціяції контролі над озброєнням Спердржмен Кіні, схваливши рішення Буша знищити тактичні бомби і ракети, закликав до різкого зменшення також і стратегічних нуклеарних озброєнь. Разом з тим Кіні різко критикував програму стратегічної оборонної ініціятиви (СОІ).

Німеччина домагається автономії для німецької меншини в СССР

Бонн, Німеччина. — Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що уряд Німеччини і особисто канцлер Гельмут Коль домагаються справедливої розв'язки проблеми німецької меншини на території СССР. Коль нагадав Російській федерації, що до 1941 року існувала автономна республіка німців на Поволжі, яка була зліквідована після нападу гітлерівських армій на Совєтський Союз.

Частина німців виїхала після закінчення Другої світової війни на свою батьківщину, але основна маса, споріднена вже з тамошнім населенням, залишилася на місці проживання. Боннські чинники висловлюють думку, щоб уряд Російської федерації відновив існування автономної республіки німців і тим самим забезпечив їм національний і культурний розвиток. „Ми думаємо, — заявив канцлер Г. Коль кореспондентам, — що такий закон буде прийнятий у найближчому часі". Інший високий речник німецького уряду, відбувши зустріч з Леонідом Прокофєвим, міністром РСФСР для справ національних меншин додав, що минулого року до Німеччини приїхало з СССР 140,000 німців, в цьому році 110,000, а 200, 000 проходять процедуру в еміґраційних бюрах. Чимало з них хотіли б залишитись в СССР, якщо б існували корисні перспективи, — заявив Горст Вафеншмідт.

Чи існують такі перспективи для німців Поволжя, — запитують політичні спостеріґачі. Очевидно, що існують хочби тому, що Німеччина дасть такій автономній республіці всяку потрібну фопомогу. Там будуть збудовані школи, культурні центри, шпиталі, молодечі табори, фарми. Існують також і труднощі, признався Л. Прокофєв. Він заявив, що мешканці Поволжя виступають проти „германізації", а крім того напевно на багато німців повернеться назад до СССР, навіть на місця, де колись жили їхні предки. Проблему німецької меншини продовжують обговорювати обидві сторони, шукаючи виходу з трудної ситуації.

„Болить душа за зруйновані святині..."

Мистець Микола Стратілат під час відвідин „Свободи"

Джерзі Сити, Н.Дж. (Г. Колесса). — Як і кожному свідомому представникові нації, мистцеві Миколі Стратілатові не байдужі втрати українського народу, спричинені вандалізмом комуністичної влади.

— Тема знищених святинь і пам'яток мене турбує постійно, і болить душа за ті надбані нашим народом цінності, що пішли в небуття.

Мистець розкладає перед нами свої гравюри із зображенням чудових церков Києва, з гордістю показуючи ці архітектурні шедеври, але відразу ж з болем додає: „Але ця святиня знищена, і ця теж..."

— Ще з юних років як страшний сон привиджується мені, як у 1960 році, за влади Хрущова, бульдозерами руйнували Троїцьку церкву в Києві. Я недалеко мешкав від того місця і став очевидцем події. Це послужило поштовхом для того, щоб, ставши професійним мистцем, відобразити це у своїй творчості.

— Ця тема є невичерпною. Скільки років Ви працюєте над нею і скільки пам'яток Вам вдалося відтворити?

— Перший етап цієї праці був присвячений 1500-річчю Києва. Під час підготовки святкування Тисячоліття Хрищення України-Русі я задумав за допомогою архівних матеріялів відновити святині і знову принести людям цю красу. Цикл „Знищені святині Києва" містить біля тридцяти праць, які створювалися протягом п'яти років; цю працю я продовжую дотепер.

— Чи глядачі зарубіжних країн мали можливість ознайомитися з цим циклом?

— Виставка моїх праць, серед яких і „Пам'ятники Києва", проводилася у квартирі ЮНЕСКО в Парижі, а також у Канаді, Австрії, Німеччині, Австралії, Чехо-Словаччині, Угорщині.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мир на Близькому Сході?

Президент Джордж Буш прийняв у минулому тижні марокканського короля Гассана II і після довгої з ним розмови, заявив, що він „оптиміст" щодо успіху запланованої на жовтень цього року мирової конференції, націленої на заведення миру на Близькому Сході. Найбільша перешкода до такого миру є затяжний ізраїльсько-арабський конфлікт. Коли б його не стало то — думають — легше було би завести мир у Ливані та, може, й мусулманський Іран наблизився би до Заходу.

Президент Буш не міг не заявити свого оптимізму, тим паче, що разом з відвідинами короля Гассана, завжди зорієнтованого, на Захід, наспіла добра вістка, що голова Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат, червона плахта для Ізраїля, зрікся місії формування делеґації палестинців на цю конференцію. Усі арабські країни і всі фракції палестинців погоджуються на участь у цій конференції. Формально — під натиском з усіх сторін — мусів погодитися й уряд Ізраїля з прем'єром Їцаком Шаміром. Але трудно уявити собі, як можна замирити Ізраїль з арабами, у тому числі з палестинцями, себто колишніми автохтонами території, на якій постав Ізраїль, коли ці розсварені сторони займають непримирені взаємосуперечні становища. Жидівський світ однаково в Ізраїлі, як у діяспорі, роздвоєний: одні підтримують становище уряду Їцака Шаміра, що не можна звернути арабам окупованих земель, адже без них неможливо примістити побільшену кількість населення Ізраїля та ще й тисяч жидівських іміґрантів із Совєтського Союзу. Друга частина воліє мати мир коштом сцих окупованих арабських територій. Палестинці спершу вимагали заснування і визнання їхньої маленької держави на окупованому Ізраїлем побережжі Йордану, — згодом виреклися цієї максимальної вимоги і погодились би на якусь широку автономію і на якийсь зв'язок з Ізраїлем. Але рішуче противляється засновуванню Ізраїлем жидівських осель, колоній, на окупованих землях. У цій опозиції мають підтримку від Америки, яка ніколи не визнала права Ізраїля колонізувати жидами арабські окуповані землі. Уряд Шаміра не звертав на це уваги, систематично переводив таку колонізацію і в минулому місяці зробив ароґантський виклик президентові Бушеві, зголосивши петицію на признаний Ізраїлеві 10 більйонів дол. З американською державною ґарантією — саме для влаштування жидівських іміґрантів з СССР на окупованих землях. Коли ж Буш зажадав від Конґресу відкласти розгляд цієї петиції на час після запланованої ізраїльсько-арабської конференції — Їцак Шамір страшенне обурився.

Спонзорами цієї конференції мають бути ЗСА і СССР. У цій справі їздив недавно до Москви державний секретар Джеймс Бейкер і про це недавно говорив Буш з новопризначеним совєтським амбасадором. Буш заявив був, що ці спонзори тільки формально братимуть участь у конференції, не втручаючись до безпосередніх нарад репрезентантів Ізраїля з арабами. Годі уявити собі ситуацію на цій конференції, щоб американці не грали ролі посередників. І годі уявити собі, яку компромісову плятформу можна буде винайти, щоб задовольнити дві сторони, які стоять на позиціях, що одна одну виключає. Радше можна сподіватися невдачі конференції із загрозою вибуху нової ізраїльсько-арабської війни (до якої Америка не допустила би) або — упадку уряду Шаміра і приходу до влади більш поміркованого уряду, наприклад, Шимона Переза, з яким можна би договоритися.

Президент Буш має величезний клопіт. Воюючи за звільнення Кувайту з-під окупації Іраком, не може довше толерувати окупації Ізраїлем арабських земель. Мститься толерування цього стану десятками літ. Трудність ситуації у величезному жидівському „лаббі" в Конґресі та у впливах жидів у засобах масової інформації. Але проблеми існують на це, щоб їх розв'язувати. Джордж Буш займає позицію такого лідера, який мусить так чи сяк цю проблему розв'язувати. У цьому ділі має за собою не тільки ввесь арабський світ, але й величезну більшість американського суспільства, яке не може зрозуміти організації Їцака Шаміра та його політичних приятелів.

Степан Процик

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ „МЕМОРІЯЛ"

У ряді діючих організацій на Україні чи не найактивнішою виявилась Всеукраїнська Історико-Просвітницька Організація „Меморіял" ім. Василя Стуса.

В квітні цього року на з'їзді київського і львівського реґіональних осередків „Меморіялу" створено одну всеукраїнську організацію під керівництвом депутата ВР України Леся Танюка. Кожна важливіша республіканського значення імпреза у сфері національного, культурного і духового відродження народу завжди організується відомими організаціями — Рух, УРП, ДПУ, Організація колишніх політв'язнів, Всеукраїнське братство УПА та „Меморіял". Притому, хоч ці організації є одного національно-демократичного спрямування, то при будівництві держави і відродженню національної духовости вони сповняють специфічні ролі: одні активні на форумі Верховної Ради в ділянці будови державних інститутів і мобілізації народної опінії для творчих акцій, інші втримують ветеранські традиції визвольної боротьби і змагають до визнання її історичних структур, а „Меморіял" працює для встановлення і документування розмірів протиукраїнського терору 1939-80 років, та утвердження історичної правди українського національного розвитку. В цій ділянці „Меморіял" змагає до реабілітації та очищення української минувшини від перекручень, фальшу і замовчування, та до викриття жертв большевицького ґеноциду, щоб удокументувати державний терор і масовий голод та увіковічнити пам'ять їхніх невинних жертв. Для цієї цілі у пляні праці „Меморіялу" є меморіяльний комплекс-пам'ятник жертвам сталінського большевицького і національ-соціялістичного німецького терору із загально доступними архівами, музеєм, картотекою та бібліотекою.

Головна активність „Меморіялу" проводиться у розкопах спільних поховань страчених тортурами і розстрілами без суду 1930-1941 років громадян Західньої Україні, головно молоді. Розкопується могили таїних поховань, ідентифікується жертви, кістки вкладається в труни, перехову́ється їх згідно з християнським обрядом, і ставляться пам'ятники, або пропам'ятні плити.

З огляду на те, що така праця проходила раніше в умовах ворожої влади, особливо функціонуючого ще апарату насилля (поліції та КҐБ), розкопки тяжко було виконати систематично і без перепон. Прокуратура відмовлялася дати дозвіл, і завести кримінальну справу на спричинників злочину. Під сучасну пору розкопки ведуться у шістьох місцях, а одним з останніх в червні-липні цього року було розкопане подвір'я Замарстинівської тюрми у Львові. Відкрито понад сотню жертв, і є відомості ще про інші секретні поховання в цьому комплексі.

Газета „Поклик Сумління", що виходить у Львові під редакцією народного депутата Євгена Гриніва, приносить постійно світлини з відкопаних костей та черепів, звідомлення свідків, очевидців, і опис відкопувань, що ведуться при участі юридичних, медичних та психологічних експертів. Роботу виконують молоді ентузіясти „Меморіялу", котрі з великою увагою й обережністю очищують від землі кістки, залишки особистих речей жертв, (гребінчики, окуляри, черевики, зубні щітки), а громада, зокрема родини погибших, з печальним болем слідкують за найменшими предметами ідентифікації їхніх близьких. Уся робота документується на відеозаписах, а зізнання свідків в терені записуються численними опитувачами на звукострічках. Так в архіви та музеї систематично складаються сторінки трагічної історії нашого народу. Присутність усевидючого ока КҐБ морально тероризувала потенційних свідків, багато з яких затримують цінні відомості про кримінальні злодіяння невідкритими „Меморіял" постійно звертається до усіх, у чиїй пам'яті збереглися відомості про страшні події минулого, або хто знає про них від інших людей, допомогти укомплектувати архіви, і тим закрити добу ґеноциду нас українським народом.

Крім відомостей з безпосередніх завдань „Меморіялу" „Поклик Сумління" є почитною газетою також змістом інших матеріялів про розвиток політичних, культурних та суспільних справ, заступаючи думки центричних демократичних сил. Совєтська пошта не сприяла поширенню такої преси поза кордонами України, і тому газета доходила нереґулярно, або й зовсім не доходила. Тому тепер особисто привезені пакети газет будуть в міру можливостей подаватися кіоскам до продажі. Крім того „Меморіял" видав перший в'язничний альманах „Біль", (редактор Микола Дубас), який також буде поширюватись у ЗСА.

У листопаді цього року до ЗСА і Канади прибуде народний депутат Верховної Ради України, голова народної контролі Львівської Обласної Ради та головний редактор газети „Поклик Сумління" Є. Гринів. Праця „Меморіялу" і найновіші події в Києві, яких він був активним учасником будуть цікавими громадянам в діяспорі.

ГНІДИН — НАЗВА СЕЛА, ЩО ЇЇ ВАРТО ЗАПАМ'ЯТАТИ

(Із матеріялів Світової Координації Виховно-Освітньої Ради при Світовому Конґресі Вільних Українців).

Село Гнідин, Бориспільського району, сьогодні замітне своєю школою-десятирічкою, яка прийняла вповні концепцію національного виховання та в цьому напрямі стала взором для шкіл України. Її директорка, Валентина Стрілько саме побувала в ЗСА, де брала участь у з'їзді української спілки професійних учителів у Філядельфії та в учительському семінарі шкільної ради УККА на Союзівці. На основі її доповідей інформуємо про стан шкільництва в Україні, а зокрема про працю гнідинської школи.

Нинішній стан освіти в Україні можна назвати одним словом: руїна. Українці — мабуть єдиний народ на світі, який не вивчав власної історії. Для ознайомлення з нею відводили жалюгідну кількість годин. Пам'ять народу так вимили, що навіть у нашу годину, світлу й гласну, діти більше знають про Суворова, Петра 1-го, Паризьку комуну, як про гетьмана Сагайдачного, про Сірка, Орлика. Нащо було дбати, щоб сини прикипали серцем до Матері-України, коли їх силоміць розселяли по білому світу? Нащо було чути школярам, що в Великому Литовському Князівстві прамову їх народу-визнавали державною, коли їх мову „зливали в єдину"? Нащо було знати, що секрети звитяг Запорізької Січі студіював сам Наполеон, що Козацьку Республіку, єдину серед монархій, високо цінив навіть Карл Маркс, коли вчора ще за цю оспівану Січ по голівці не гладили?! Нащо було знати школярам про відродження у двадцятих роках, якщо цвіт нації косили, мов косою, у тридцятих?

На цьому попелищі твориться українська національна школа. Ця фраза: „українська національна школа — в Україні може здатися абсурдною, так, як і закон на захист української мови — в Україні. Але це — об'єктивна реальність, на яку мусимо зважати і вести наполегливу нелегку боротьбу і за українську школу і за українську мову.

Два-три роки тому окремі школи, як ось гнідинська, чи окремі області, як, скажемо, львівська, видрукували свої концепції української національної школи. А за ними вже й Інститут Педагогіки та Міністерство Народної Освіти України. Але в них проєкт цей відноситься до всіх національних шкіл, не лиш українських, та так і остається проєктом.

Концепція української національної школи базується на трьох основних складових частинах: рідна мова, історія України та історія української культури. Підручників до цих предметів немає. Для гнідинської школи доводилося їх спеціяльно складати: буквар склав письменник Дмитро Чередниченко, читанки для початкових кляс та підручники етики виготовила письменниця Галина Кирпа; готується підручник історії України та народознавства. Підручники — в єдиних примірниках і нема змоги їх видавати для поширення в інших школах. Зрештою, користуються підручниками та книжками, які достачають їм друзі з діяспори: з Канади, ЗСА, Австралії, Бразилії.

На базі школи діє Мала Академія Народних Мистецтв під проводом Ніни Білокриницької. Молодь працює справді творчо в ділянках вишивки, кераміки, народного розпису, писанкарства. Вчаться грати на бандурах, сопілках, творять, разом зі своїми батьками та навіть дідами й бабусями, хор „Родина". Малюють, пробують своїх сил у літературі і здобули вже чимало нагород на різних конкурсах.

Але вся ця наполеглива праця вчителів знаходить не підтримку, а радше ворожу поставу. Київський Обласний Відділ Освіти зарядив перевірку гнідинської школи. Чотирнадцять осіб перевірювало школу протягом двох тижнів. Висліди перевірки розіслали всім довколишнім школам, а в Гнідині довідалися про них тільки завдяки сусіднім учителям; що їм закидають такі провини, як оголошення піонерської, комсомольської та партійної організації поза навчально-виховним процесом. Що вчительський збір, а головно директор „вийшли з-під впливу", що у школі нема відповідного рівня знань, що новини форсуються надто поспішно і це шкодить навчальному процесові, що історію України вивчають вже від п'ятої кляси... П. Стрілько завважує, що в цьому документі бракує ще лиш закінчення: „Директора школи треба вигнати з роботи і відправити вивчати клімат Сибіру". Звичайно, це натяк на колишні умовини. Зате тепер є інші труднощі: школа на розрахунку сільської ради, яка часто не видає грошей навіть на вчительські платні, „бо село бідне". Вчителям вже десять років на дають житлового приміщення. Платня вчителя відповідає чотирьом- п'ятьом долярам на місяць, а недавньої підвишки цін зовсім не взяли до уваги. Батькам теж дуже важко навіть дати дітям належний одяг та шкільне приладдя. До того ж Гнідин не так далеко Чорнобиля, а про запобіжні заходи проти радіяції ледве хто дбає. Наприклад дітям заборонили працювати в городі, але вони їдять місцеву городину та п'ють отруєну воду. Хоч управа школи дала дітям довші вакації, щоб могли виїхати із зараженої зони — не прийшла „згори" ніяка допомога для такого переміщення.

Хоч позірно нові закони діють, є ще й сьогодні випадки звільнення директорів шкіл із праці, в різних школах України, за приналежність до неформальних партій, навіть незважаючи на втручання Верховної Ради України. При вступних іспитах до вищих учбових закладів вимагають широкого знання російської лі-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Нові види майбутньої комунікації

З розвитком засобів масової комунікації почалося загущення вуличного руху, занечищення навкілля та криза пального. Якщо людині вдасться розв'язати проблему енерґетичну та забруднення повітря, залишиться проблема перевантаження шляхів автомобілями, кількість яких росте пропорційно з ростом населення в індустріяльних країнах. Якщо цієї проблеми людство не зуміє розв'язати до кінця цього тисячоліття, слід числитися із суцільним транспортним хаосом в усіх великих містах.

Автоматизація вуличного руху

Одна з розв'язок цієї проблеми становить автоматизація вуличного руху. Одним з видів такої автоматизації можна вважати існуючі вже світляні сиґнали. На жаль, вони не спроможні кермувати вуличним рухом в усіх напрямах та у різному часі. Для цього треба мати відчуття насназення руху на перехрестях вулиць та відповідно до нього унапрямлювати рух, з відповідною зміною та тривком (довжиною) світляних сиґналів. Невідомо, чи для цієї мети не слід буде скомп'ютеризувати цілу існуючу світляну мережу? А крім цього устаткувати автомобілі напрямними улагодженнями, які в час насичення руху, нпр., в ранніх та вечірніх годинах, в час дощу, мряки й снігу, спрямовували б автомобілі оподалік місць великою, комунікаційного насичення. Такі уладження прискорювали б, чи так припізнювали б швидкість їзди автомобілів, без співдії їх автоводіїв.

Автоматизація та левітація засобів масової комунікації

Існує можливість, що автомобілі майбутнього будуть суцільно автоматизовані, а роль автоводія буде зведена до унапрямлення до в'їзду та виїзду з „гайвею". Але чим безпечніший та догідніший буде автомобіль майбутнього, тим більше автомобіль з'явиться на шляхах, а з ними, збільшиться загущення руху.

Деякі футорологи передбачають, що майбутня автомобільна комунікація буде заснована на принципі т. зв. левітації, в якій автомобіль, не буде їхати, але пливти на повітряній плівці, поверх змаґнетизованих електромагнітних рейок, звичайно при суцільній відсутності тертя та коливань. Це був би ідеальний засіб транспорту, що дозволив би розвинути, майже фантастичну швидкість, скажімо кількох сотень миль на годину. Але левітація наколесного руху, пов'язана з фантастично великими інвестиціями, які, покищо — не під силу світовій економії.

Міста під землею

Тому залишається тільки одна можливість унапрямлення транспортового руху в містах — під землею. Користь з такої розв'язки — унезалежнення транспорту від погоди та таких її феноменів, як сніг, дощ, ожеледа та мряка. Крім цього, під землею температура на вулицях, і вдень і вночі, буде така сама як у засклених приміщеннях у сучасних торговельних „Моллів", а єдину небезпеку становитимуть землетруси. У таких підземельних містах люди ходитимуть здебільшого пішки, а надовшу мету користуватимуться, або рухомими плятформами, або „ескалейторами", що матимуть догідні сполуки для входу й виходу.

Суперсонічні поїзди

Крім левітаційних автомобілів під землею, футурологи передбачають також левітаційні поїзди, які створять один з видів масового транспорту, заснованого на дії левітаційної сили підносу, зумовленої взаємодією двох електромагнітних мереж, з яких одна вмонтована на рейках в підземному тунелі, а друга у підвіззі вагонів. Слід мати теж на увазі, що такі поїзди, при відсутности повітря в тунелях, можуть розвивати суперсонічні швидкості. Це дасть перевагу таким поїздам над літаками, не тільки з уваги на більшу швидкість, але й на більшу безпеку. Якщо один з таких тунелів проходитиме попід притокою Берінґа, то це дало б йому змогу повзати більшу частину материків землі, вакуумним транспортом, від Кенптавну до Патаґонії, а поза його межами залишилася б тільки єдина Австралія.

Надземний транспорт

Звичайно, крім вичислених двох можливостей, існує ще 3-тя можливість, масового транспорту над землею. Перевага такого транспорту не тільки у відсутності шляхів, мостів, тунелів та рейок, але й у можливостях з вимірного поруху в повітрі. У такому транспорті, автомобілі мали б струменевий погін, при чому, опір був би зведений до опору повітря, при мінімальному коливанні. Не виключене, що й морський транспорт може бути, в майбутньому, частково, переведений в повітря. Великі пасажирські та вантажні кораблі, могли б теж (в часі доброї погоди) пливти в повітрі, при допомозі струменевого погону та скорочувати в той спосіб час свого наземного переїзду морем. Такі струменеві кораблі, пливучи понад землею, могли б причалювати не в портах, а в доках маґазинів, а навіть у приспособлених до цього місцях. У майбутньому повітряний транспорт включав би також малі автомобільні літаки, що вичалювали б та причалювали б вертикально, без допомоги летунських майданів, чи „злетовичальних стежок" („Landing Strips").

ПРОМОВА

ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЛЕОНІДА КРАВЧУКА НА 46-ІЙ СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ПОНЕДІЛОК, 30-ГО ВЕРЕСНЯ, 1991 РОКУ

Шановний пане Голово!

Хочу поздоровити Вас з обранням на цей високий пост. Така честь випадає найвидатнішим дипломатам тільки раз у житті і то лише на рік. Та в наш час і протягом року відбуваються події такої історичної ваги, для яких колись не вистачало і десятиріч. Кульмінацією віковічних стремлінь народу України стало проголошення нашим парляментом незалежности України та створення самостійної української держави. 24 серпня 1991 року — поворотний момент, що відкриває нову еру в історії України.

Пане голово,

Ми з вдячністю пам'ятаємо про те, що Ваш попередник, пан Ґвідо де Марко, який так майстерно керував роботою 45-ої сесії Генеральної асамблеї ООН у серпні відвідав з офіційною візитою Київ і був першим з іноземних діячів, хто привітав проголошення незалежности України. Цей факт символізує безпосередню причетність ООН до могутнього визвольного процесу, який у другій половині нашого століття змінив обличчя світу.

Приєднуюсь до привітань із вступом у велику сім'ю Об'єднаних Націй трьох колишніх республік Союзу ССР — Латвії, Литви й Естонії. Глибоко переконаний, що їх незалежна зовнішньополітична діяльність в структурах ООН буде активною і плідною для них самих і для міжнародного співтовариства.

Сподіваюсь, що невдовзі всі ми будемо вітати й інші республіки колишнього Союзу, які виявляють бажання стати членами ООН.

Хочу також привітати із вступом до Організації Об'єднаних Націй Корейську Народно-Демократичну Республіку, Республіку Корея, Федеративні Стейти Мікронезії і Республіку Маршаллові острови.

Пане Голово, Ви головуєте на сесії, де репрезентована рекордова донині кількість членів ООН. Сьогодні в цій залі зібрались делеґації майже всіх країн світу. Нинішня сесія не схожа на Першу сесію Генеральної асамблеї, де були представлені всього 51 держава-засновниця серед них і Україна.

Але зміст роботи Генеральної асамблеї переконує нас в тому, що і в 1945, і в 1991 роках представники держав з'їжджалися до штаб-квартири ООН, спонукані прагненнями народів своїх країн забезпечити мир і розвиток; безпеку і співробітництво; права людини і справедливість.

Представники різних держав об'єднуються в ООН турботами за майбутнє людства, які починаються з турбот про майбутнє свого народу, своєї родини, своїх дітей. Хотів би нагадати, що обпалених чорнобильським лихом дітей з України приймали, як своїх, батьки і матері у Франції і Німеччині, З'єднаних Стейтах і Австралії, на Кубі і в Фінляндії, в Канаді, Ізраїлі та інших країнах світу. Тож прибувши сюди з вдячної України, я сьогодні з певністю кажу: висока загальнолюдська мораль, втілена в цілях і принципах ООН, торжествує! Вона є джерелом сподівань для простих людей.

Голодні з посушливої Африки, потерпілі і біженці з вогнищ воєнних, расових і міжнаціональних конфліктів, хворі з уражених чорнобильським вибухом територій — всі дивляться на ООН з надією в очах і благанням у серці. І недавня Конференція щодо добровільних внесків у Фонд Чорнобиля, і оперативні дії під еґідою ООН для допомоги потерпілим в інших екстремних ситуаціях засвідчують, що надії, пов'язувані у світі з ООН, не марні. Особливо в наш час, коли об'єктивно зростає вага ООН як універсального центру узгодження волі і дій держав, коли відбувається ренесанс Організації.

Повертаючи в небуття епоху запеклого ідеологічного протистояння, ми тим самим створюємо можливості полишити у минулому і марнотратний, а з історичної перспективи — згубний для людства період гонки озброєнь.

Втілення в життя договору між СССР і ЗСА про знищення ядерних ракет середньої і меншої дальності, підписання ними договору про 30-процентове скорочення стратегічних наступальних озброєнь, домовлености про скорочення в Европі звичайних озброєнь і збройних сил, великий ступінь готовности проєкту Міжнародної конвенції про заборону і повне знищення хемічної зброї — це знаменні події останнього часу, які ми палко вітаємо і успіхові яких мірою наших сил і можливостей всіляко будемо сприяти.

Великий індійський мислитель Рабіндранат Тагор сказав: єдиний спосіб наблизити майбутнє — це піти йому назустріч. Великим кроком на шляху до безпечнішого майбуття є остання пропозиція президента Дж. Буша, підтримана лідерами ядерних держав, яка спрямована на ліквідацію значних запасів тактичної ядерної зброї. Всі ініціятиви, що зменшують ядерну загрозу, знаходять палкий відгук в Україні.

На нашу думку, багатообіцяючий процес зниження рівня воєнних потенціялів необхідно перетворити з допомогою Організації Об'єднаних Націй на всеосяжний — такий, що включав би всі види зброї і охоплював би всі реґіони, всі країни світу. І тут кожна країна має взяти на себе, а ООН — покласти на кожну країну її долю відповідальности за становище в світі. То ж святий обов'язок усіх без вийнятку держав світу — зробити свій внесок у зміцнення міжнародної безпеки через роззброєння, неухильне додержання цілей і принципів статуту ООН сумлінне виконання рішень Ради Безпеки і Генеральної асамблеї у цій сфері.

(Закінчення на стор. 3)

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Промова...

(Закінчення зі стор. 2)

В свою чергу, хотів би сказати, що Україна виявляє бажання стати безпосереднім учасником переговорного процесу про роззброєння. Певен, що її внесок у розв'язання цієї проблеми буде вагомим.

Перед світовим співтовариством відкриваються нові можливості. І їх ніяк не можна не помічати і не використовувати. Особливої актуальности набули питання нерозповсюдження ядерної, інших видів зброї масового знищення, бойових ракет та ракетної технології. Україна вітає заяви про приєднання Франції, Китаю, а також Південної Африки до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Нині складається така ситуація, коли прагнення будь-якої держави бути поза цим Договором розцінюватимуться як протиставлення себе інтересам людства.

А яка ж наша позиція в цьому питанні?

Як відомо, на території України розташовані окремі види ядерної зброї.

Наша політика щодо цього: наявність в межах України ядерної зброї є тимчасовою. Її ліквідація, як і ліквідація компонентів її базування — лише питання часу.

Минулого року наш парлямент урочисто проголосив про намір України не брати у майбутньому участи у військових бльоках і додержуватись трьох неядерних принципів — не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї.

У Секретаріяті МАГАТЕ знають про нашу згоду поставити під контролю Агентства всі ядерні установки на території України.

Україна не прагне володіти ядерною зброєю. Вона має намір приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї як неядерна держава.

Це прагнення вписується в контекст міжнародних зусиль, спрямованих на обмеження та ліквідацію ядерної зброї у світі. Його реалізація сприятиме зміцненню довір'я між державами.

У відповідь на звернення Генеральної асамблеї я, користаючись нагодою, офіційно заявляю, що Україна не має на своїй території і не виробляє хемічної зброї, що вона й надалі зберігатиме статус держави, вільної від хемічної зброї. Україна вітає заклик Генеральної асамблеї до країн стати первісними учасниками майбутньої конвенції з цього питання.

Від імени України, народ якої зазнав катастрофічних наслідків чорнобильської біди, від себе особисто я звертаюсь передусім до урядів ядерних держав із закликом урешті-решт виявити політичну волю і вжити заходів до припинення ядерних випробовувань, припинення їх назавжди. Переконаний, що спільними зусиллями ми можемо дати спокій стомленим надрам планети на полігонах і в Неваді, і на островах Муруроа, і на Новій Землі, і в усіх інших місцях, де земля все ще може здригатися від ядерних вибухів. Доведемо ж до кінця добре починання славних попередників, які ще в 1963 році заборонили такі випробування в космосі, в повітрі і під водою. Погляньмо на нинішній світ, що потерпає від руйнування оселі людства, і змилуймося над ним. Ми повинні і ми в змозі це зробити. Перебіг подій в Перській затоці довів, що миротворча і мировідновлююча міць Об'єднаних Націй сильніша за будь-якого аґресора і не потребує підкріплення ядерними випробуваннями.

Замість небезпечного марнотратства на вдосконалення страхітливих арсеналів зброї масового знищення державам світу, нині треба об'єднуватись для розв'язання існуючих реґіональних конфліктів, до яких подекуди вже почали звикати майже як до невиліковних хронічних хвороб другої половини XX століття. Ми вітаємо активну участь ООН у пошуках шляхів мирного розв'язання проблем Близького Сходу, у задіянні процесів переговорного вреґулювання в Камбоджі і на Кипрі, її зусилля для мирного вирішення у Західній Сагарі. Резолюція 713 Ради Безпеки, одностайно схвалена минулого тижня, накреслює мирний шлях для вирішення проблем, що постали перед народами Юґославії.

Організація, її генеральний секретар пан Перез де Куеяр доклали чимало зусиль для започаткування процесу мирного вреґулювання в Афґаністані на основі Міжнародного Консенсусу, закріпленого у відповідній резолюції 45-ї сесії Генеральної асамблеї. Коли б усі, хто мав вплив на події в цій країні, щиро підтримали миролюбні зусилля світової співдружности, сьогодні на афґанській землі не вибухали б реактивні знаряди, автоматні черги не тероризували б мирне населення.

Оскільки мовиться про страждання цивільного населення, гадаю, був би доречним один історичний відступ. Рівно півстоліття тому, 30-го вересня 1941 року, в столиці України з гучномовців уже другу добу лунала блюзнірська музика. Вона глушила кулеметні черги фашистських карателів, що стомлено розстрілювали останніх жінок, літніх людей і дітей з-поміж цивільних мешканців Києва Єврейської національности, які першими впали в братські могили Бабиного Яру. За час окупації їхня доля спіткала в Бабиному Яру близько 200,000 євреїв, українців, росіян, циган. Усі вони рівні в невинній смерті й однаково заслуговують на нашу співчутливу пам'ять. З позицій сьогодення ми відкидаємо ідеологічні міркування колишнього режиму в Україні, який зневажав права людини і права народів, замовчував правду про трагедію Бабиного Яру, про те, що більшість жертв масових розстрілів тут випала на долю євреїв. Протягом цього тижня в Києві відбувається всесвітнє вшанування пам'яті жертв трагедії в Бабиному Ярі, що зобов'язує нас зробити все для того, щоб ґеноцид ніколи і ніде не повторився.

Хочу наголосити, що Україна не просто поміняла табличку із своєю назвою у залі засідань ООН. Вона докорінно змінила ставлення до трагічних сторінок своєї історії, підходи до ряду міжнародних проблем. Зокрема, тепер неможливим було б голосування „за", а тим більше співавторство представників незалежної України в резолюції, що ставила знак рівности між сіонізмом і расизмом, резолюції, що була продовженням запеклого ідеологічного протистояння в світі. Настав час скинути з плечей ООН обтяжливий тягар минулого.

Пане Голово!

В нових умовах першочергового значення набуває необхідність дальшого зміцнення і повного використання миротворчого потенціялу ООН, всебічного вдосконалення його організаційних форм і функцій. У світлі останніх подій, на наш погляд, назріла потреба розглянути питання про створення відповідно до сьомого розділу статуту ООН досконалого механізму оперативного реаґування на акти аґресії та загрози міжнародному мирові і безпеці.

Дедалі відчутнішою стає потреба у заходах превентивного характеру, у механізмах запобігання міжнародним конфліктам. Це зумовлює необхідність мати в рамках ООН надійну систему оперативного, своєчасного виявлення потенційних вогнищ міжнародної напруженості.

Світ змінюється. Разом з ним, не пориваючи зв'язків з історичним часом, зазнає змін й Організація Об'єднаних Націй. Йдучи до 50-річчя ООН ми вітали б певну організаційну адаптацію ООН до нових умов міжнародної дійсности. Зокрема, це стосується доцільності створення Ради екологічної безпеки, наприклад, за рахунок ліквідації деяких віджилих органів ООН. Настав час вилучити зі статуту ООН такий анахронізм, як згадка про „ворожі держави".

Досвід стверджує, що своєчасна реорганізація структур в нових умовах допомагає підвищити дієвість установи. Основна резерва піднесення ефективности Об'єднаних Націй нам вбачається в повному використанні можливостей статуту ООН для зміцнення безпеки і розвитку всебічного міжнародного співробітництва.

Пане Голово!

Референдум, який відбудеться 1-го грудня цього року в Україні, ми певні, підтримає рішення парляменту про незалежність української держави. Бажання народу України забезпечити себе від повторення зловісної минувшини, стати повноправним господарем в своєму домі і на своїй землі, підняти добробут, досягти стабільности і громадського спокою в країні є непереробним.

Демократична Україна вшанує пам'ять мільйонів жертв сталінського голодомору й терору тим, що ніколи не дозволить клясового чи національного насильства, не дозволить знущання над гідністю людської особи.

Незалежна Україна буде свято берегти пам'ять сотень тисяч своїх громадян, які відбули мученицький шлях за її межі через звинувачення у націоналізмі, і ніколи не дозволить, щоб її громадяни — українці, росіяни, євреї, татари, поляки чи угорці жили в побоюванні переслідування за природне і зрозуміле почуття любови до своєї культури і мови, до свого народу.

Незалежна і демократична Україна закликає усіх наших братів, в Україні і не в Україні сущих, забути старі чвари й образи, згуртуватися і внести свою частку в благородну справу відродження мови, культури й державности свого народу, відродження її колишньої хліборобської і духовотворчої слави. Адже, як зазначив наш письменник Олесь Гончар, не зброєю мілітарною ствердилась Україна в родині европейських народів.

Інформуючи світове співавторство про Акт проголошення нашої незалежности, ми хочемо наголосити: Україна не має територіяльних претензій до жодного із своїх сусідів і, в свою чергу, з усією можливою категоричністю відкидає будь-які спроби говорити з нею мовою територіяльних зазіхань.

Україна підтверджує вірність принципам статуту ООН, Гельсінкського Заключного акту та Паризької хартії і знову заявляє про свій намір стати безпосереднім учасником загальноевропейського процесу та членом европейських структур.

Парлямент України, висловлюючи волю народу, ще минулого року проголосив пріоритет загальнолюдських цінностей над клясовими, загальновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішнього законодавства. Наша держава й надалі забезпечуватиме додержання прав людини на ґрунті повної поваги особи і рівноправного ставлення до національних меншостей.

Про серйозність наших намірів і дій у побудові дійсно демократичного суспільства свідчить і той факт, що до Конституції України вже внесено зміни і доповнення, покликані служити надійним правовим фундаментом для багатопартійності у політичному житті та багатоукладності у сфері економіки. Реформуються всі ланки державного управління з метою створення належних умов для торжества в Україні демократії та ринкових відносин.

Скажу відверто, що не легко все це впроваджувати у життя. Ми ще тільки вчимося непростої науки демократії. Ми щиро прагнемо запозичити все корисне, що напрацьовано іншими державами у цій сфері. Коли представники України пропонують в комітетах Генеральної асамблеї чи на сесіях Комісії з прав людини проєкти резолюції про соціяльну справедливість, чи права меншостей, чи розвиток демократичних інститутів, то ними передусім рухає прагнення перевірити свої уявлення про суспільні цінності загальнолюдським досвідом.

Ще важливішою від формального визнання принципів є практика їх реалізації. Ми розуміємо це, і тому,

доки релігійна свобода в Україні використовується подекуди для розпалювання міжконфесійних чвар і конфліктів,

доки не реалізоване до кінця право кримських татар на гідне існування на землі своїх предків,

доки у громадян єврейської національности існує спонука виїздити назавжди з землі їхніх прадідів на поселення до Ізраїля чи в інші країни,

доки не відновлена в суспільстві в усіх своїх правах українська мова,

доки нормою мислення і практичних дій не стали закони демократії та повага Конституції,

— ми не квапимося доповідати Об'єднаним Націям, що з хибами і прорахунками минулого наше суспільство покінчило повною мірою.

Але сьогодні ми користуємося нагодою, щоб перед Об'єднаними Націями, перед усім світом урочисто заявити, що ми остаточно стали на шлях творення соборної незалежної правової держави, заснованої на принципах демократії і самоврядування, держави, де панівною нормою поведінки буде закон і тільки закон. Орієнтирами тут для нас є високі міжнародні стандарти в сфері прав і свобод людини. З цього шляху ми не відступимо ні на крок.

В умовах незалежности Україна взяла курс на докорінну перебудову всього господарського механізму, руйнування адміністративно-командних структур. Протягом нетривалого часу відбулась трансформація суспільного та економічного мислення населення на користь роздержавлення, приватизації і впровадження ринкових відносин.

Закон про економічну самостійність, концепція переходу України до ринкової економіки, закони про підприємництво, про зовнішньоекономічну діяльність, про захист іноземних інвестицій, інші основоположні нормативні акти заклали міцні правові підвалини докорінної перебудови народного господарства, активного підключення України до міжнародного розподілу праці.

Нова система законодавства України уже тепер ґарантує рівний правовий захист усіх форм власности, забезпечує проведення власної економічної політики. Йдеться зокрема про створення в Україні власних грошей, бюджетної, податкової та банківської системи, ринку робочої сили, інвестицій, цінних паперів, йдеться про правове регулювання усіх видів зовнішньоекономічної діяльности, науковотехнічного співробітництва, розвиток двосторонніх і багатосторонніх зв'язків.

Здійснення радикальних реформ в економіці України потребує не лише значних внутрішніх зусиль, але й заохочення зовнішніх інвестицій, розширення співробітництва, використання консультативної допомоги, досвіду і знань світового співтовариства. Ми вітаємо увагу ООН до проблем держав, що так само, як Україна, знаходяться на перехідному етапі свого розвитку.

У міжнародному економічному співробітництві слід було б повною мірою реалізувати можливості, які відкрились завдяки політичним перетворенням останнього часу.

Належна прихильність, міжнародна увага до економіки України допомогли б їй за короткий час подолати труднощі перехідного періоду, інтеґруватись у світове господарство.

Це була б також допомога і нашій молодій демократії!

Шановний пане Голово!

Шановні делеґати!

Досі Україна жила практично відгороджена від світу, під тягарем воєнного протистояння, уявних ворожих привидів, які були витвором засліпленности ідеологічними постулятами. Хмари „холодної війни" кидали на нашу землю гнітючу тінь ядерного всезнищення.

Коли ж у світі взяв верх процес утвердження загальнолюдських цінностей, коли зникли ворожі привиди, коли після чорнобильського лиха до нас потяглися добродійні руки і щирі серця, коли ми проголосили незалежність України, ми побачили, наскільки багатий світ нашими друзями.

І це таке прекрасне відчуття, що я не міг не прибути сюди, щоб засвідчити свою повагу до Об'єднаних Націй, донести до світового співтовариства вдячне слово вільної України.

Дякую за увагу.

Гнідин...

(Закінчення зі стор. 2)

тератури, а з українських — ще далі таких звеличників колишніх режимних правд, як Корнійчука, чи вибирають найбільш принизливі національну гідність твори Малишка, Головка, а навіть у Гончара не допускають „Собору". Про творців розстріляного відродження, чи тим більше про модерних поетів дисидентів — не питаючи вже творців української літератури із діяспори — й не говорити.

Але дарма, що командна система режиму хоче ще й далі панувати та займатися нагінкою на такі „злочини", як вилучення російської мови із шкільної програми в Гнідині. (А попри те ж — 50 відсотків українських сіл не мають взагалі шкіл, а з існуючих 30 відсотків у вповні незадовільному стані!) Нові надії на створення справжньої нової української школи та національної концепції виховання подають хоч би дуже успішні заходи начальника Львівського обласного Відділу освіти — відомої Ірини Калинець. Чи змагання вчителів Гнідина, які, незважаючи на трудноці й заходи влади, яка „намагається вставляти палки в колеса", вчать дітей невикривленої, української правди, не жаліючи ніякого труду, включно із самостійним виготовленням копій потрібних підручників.

„Коли народ стане господарем на своїй землі — закінчує В. Стрілько, — тоді турбота про майбутнє нації-своїх дітей, буде турботою не тільки вчителів, але й турботою народу України й її держави. Дай нам, Боже, вистояти у цей нелегкий час, зберегти рідну землю. Дай Боже виховати Україні саме той народ, якого вона так довго і многострадально чекає..."

А в відподідь їй перегукується своїм, ще дитинним віршиком, десятилітня її гнідинська учениця Оленка Плаха:

Вишиваю рушничка
Різними нитками.
Там калина молода
Й ружі з солов'ями.
І барвінку синій квіт,
Кущ рясного глоду,
Український рушничок —
Символ мого роду!

ГОЛОВА РАДИ МІНІСТРІВ Росії Іван Сілаєв зрезигнував зі своєї посади. В листі на ім'я президента Бориса Єльцина Сілаєв пояснив свій крок бажанням зосередитися на праці в Міжреспубліканському економічному комітеті, який він очолює.

Голова...

(Закінчення зі стор. 1)

ка. На перше питання від голови Асоціяції кореспондентів при ООН, як ставиться Україна до пропозиції президента Джорджа Буша про ядерне роззброєння Л. Кравчук відповів, що пропозиція Президента ЗСА дуже до вподоби Україні, бо Україна хоче стати безядерною державою, тому завжди буде підтримувати будь-які ініціятиви про зменшення чи ліквідацію ядерної зброї. Друге питання від представниці газети „Ґардіян": в який спосіб в Україні буде здійснюватися знищення ядерної зброї. Л. Кравчук заявив, що цей процес буде здійснюватись згідно з міжнародними законами.

Третє питання від представника журналу „Український Квартальник" відносилося до багатьох недоліків, що проявилися в минулих голосуваннях, коли вибирали депутатів до Верховної Ради. Л. Кравчук відповів, що значних недоліків не було, а ті, що проявилися були спричинені тільки тим, що минулі вибори не були багатопартійними. Вибори на президента будуть на багатопартійній базі, а це, на його думку, запобіжить всяким недолікам. На цьому питанні пресову конференцію закінчено, бо Л. Кравчука покликали до виголошення своєї промови. (Повний текстс промови Л. Кравчука поміщений в іншому місті цього числа).

Під час пресової конференції в ОН (зліва): Леонід Кравчук, перекладач, Анатолій Зленко.

Цього ж самого дня від год. 6:30 до 8:30 вечора тут у приміщенні постійої місії України до ООН, де цього вечора також красувався синьо-жовтий національний прапор України, відбулася багатолюдна зустріч з Л. Кравчуком і іншими членами делеґації з України.

Серед присутніх гостей можна було завважити велику кількість іноземних гостей, як і визначних осіб з української громади. Це й підкреслив Л. Кравчук, заявляючи, що, вийшовши із довгої ізоляції, Україна знайшла багатьох друзів серед міжнародної громади.

„Болить душа..."

(Закінчення зі стор. 1)

— Чи тут, в Америці, Ви плянуєте виставити свої праці?

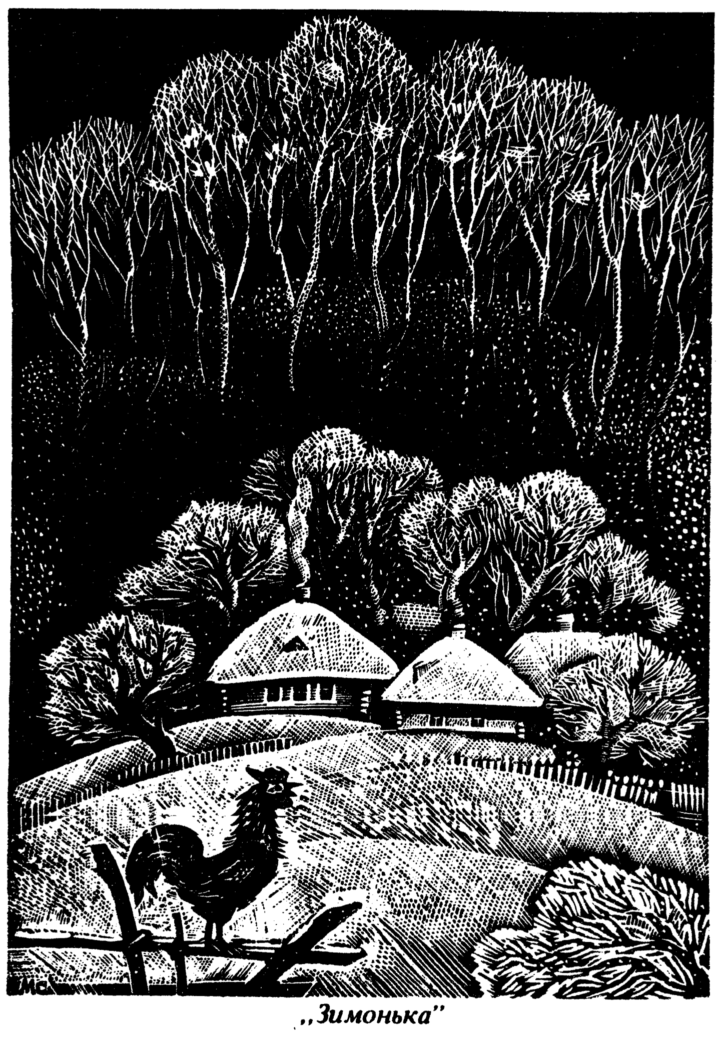
— У неділю, 6–го жовтня, відбудеться відкриття моєї виставки в Українському Інституті Америки в Ню Йорку. Виставка триватиме тиждень. Її організатор — Дарія Кука. Також мої твори будуть виставлені в неділю, 13-го жовтня, в Нюарку.

— Чи це було ціллю Вашого приїзду до Америки?

— Так. Але головною метою мого тут перебування є надання консультацій музеєві в Бавнд Бруку. Я приїхав сюди за запрошенням Блаженнішого Патріярха Київського і Всія України Мстислава. Також я виготовив в Україні для Української Православної Автокефальної церкви біля п'ятисот антимінсів, декілька з яких я привіз до АП-Церкви сюди, до Америки.

— Отже, Ваша праця є дуже многогранною. Які жанри, крім документального, в ній присутні; в якій техніці Ви працюєте?

— Улюбленим моїм жанром є також ліричний пейзаж. Між іншим, на вищеназваній виставці в Ню Йорку, крім „Знищених святинь Києва" буде також виставлений цикл „Ніч яка місячна". Крім того, я виконую екслібріси, а також в моєму творчому доробку — біля сотні оформлень книжок. Що стосується техніки, то переважно я працюю в техніці гравюри на плястику та органічному склі.

„Зимонька"

Ще багато цікавого розповів нам мистець Микола Стратілат. Але, як то завжди буває у справжньому мистецтві, найвиразніше за нього промовляють його твори, з якими глядачі зможуть познайомитися під час вищеназваних виставок.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ЖОВТНЯ 1991 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ 367-ий Від. о год. 3-ій по пол. в школі св. Йосафата, 940 Рідж вул. Схід. Є важні справи до полагодження, проситься взяти численну участь.

Василь Завадецький,
секретар.

ЦЕРКВА В МЕКАДУ

У дописі „Церкві Покрови Пресвятої Богородиці — 100 років" („Свобода" з 2-го жовтня ц.р.) назву місцевости слід скрізь читати МекАду. — Ред.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — „Бока" СК — 0:1

Цими змаганнями за чемпіонат півпрофесійної дивізії Ґарден Стейт Ліґи, що відбулися в неділю, 15-го вересня, „Ч. Січ" розпочала новий футбольний сезон. Суперником наших футболістів був сильний, цілком професійний клюб „Бока", який перейшов до згаданої дивізії з „Нордістерн" Професіонал Сакер Ліґ минулого місяця. Якщо йдеться про звітову зустріч то пройшла вона на вищому рівні, в якій „Січовики" були рівнорядними партнерами господарів. До перерви вислід залишився 0:0. Після відпочинку спосіб гри не змінився, обидва напади суперників створили кілька критичних моментів у підворітних зонах, з яких одну успішно використали господарі, здобувши в 70-ій хвилині єдиного ґоля зустрічі — 1:0. Слабше в подібних ситуаціях під воротами суперників показали себе напасники „Ч. Січі", які могли щонайменше здобути ремісуючого ґоля. Найкращою ланкою в нашій дружині показали себе оборона і воротар.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Т. Науменко, В. Науменко, Раміпез, І. Паливода, П. Паливода, Прайс, Ільою, Муніс, Р. Василак, Торій. Провідник і тренер М. Паливода.

Календар змагань „Ч. Січі" в осінній рунді.

22 вересня на площі Фарчерс Ґров „Ч. Січ" — „Вісла" СК;

29 вересня в Керні Скатс — „Ч. Січ";

5 жовтня в Моррісі „Мітіорс" — „Ч. Січ";

13 жовтня на площі Фарчерс Ґров „Ч. Січ" — Сомерсет Кавнті СК;

20 жовтня на площі Фарчерс Ґров „Ч. Січ" — Н. Дж. „Селтікс СК;

27 жовтня в Трентоні „Кікерс" — „Ч. Січ";

3 листопада на площі Фарчерс Ґров „Ч. Січ" — „Кракoв'я" СК;

10 листопада на площі Фарчерс Ґров „Ч. Січ" — Польський СК;

17 листопада на виїзді „Гарікенс" — „Ч. Січ".

(от)

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Хто — за, хто — проти

На сторінках преси в Україні продовжуються дискусії про справи виходу України на міжнародну арену, створення збірних національного футбольного чемпіонату. Очевидно на Батьківщині наплодилося немало хохлів-малоросів, живуть і наслані російські колоністи, завданням яких було тотально русифікувати Україну, виховувати один „совєтський", російський нарід із старшобратньою мовою, культурою, традиціями. Саме ці жителі України і далі мають намір продовжувати свою руїницьку роботу, недопускати до швидкого національного відродження, в тому числі і на спортовій ниві. Л. Пшетаковський, житель міста Кам'янця-Подільського, ще перед путчем в Москві помістив у київській „Спортивній газеті" з 9-го серпня ц. р. статтю під заголовком „Пройшла любов, пройшла любов...", в якій явно висловився проти встановлення українського самостійного чемпіонату з футболу і взагалі в україножерному стилі. Як і можна сподіватися, на цю статтю зареаґували національносвідомі громадяни з різних міст і сіл України.

Нижче передруковуємо з незначним скороченням статтю-відповідь згаданому авторові, явному ворогові України, що її написав Микола Попик з міста Львова в „Спортивній газеті" з 6-го вересня.

„...Автор, тобто Пшетаковський, на всю республіку розмірковує про причини занепаду футболу. Публікація бере за живе. Автор проти самостійного українського чемпіонату, проти політики в спорті, проти жовто-блакитної форми, проти нормального життя спортсменів і наприкінці робить висновок, що без московських команд не було б і київського „Динамо", як европейської „зірки".

У мене думки здебільшого протилежні. Україна не тільки може проводити національний чемпіонат, а й має в цьому гостру потребу. На сьогодні в республіці 45 команд майстрів у різних ліґах і зонах, та ще є шість зон колективів фізкультури. Спокійно можна організувати вищу ліґу українського футболу із 16 команд, першу ліґу з 18, другу — з 20 і ще чемпіонат колективів. Супротивники твердять, що при проведенні національного чемпіонату зменшиться відвідуваність стадіонів. Але ж приклад грузинського чемпіонату свідчить про інше. Нині відвідуваність на українських стадіонах не дуже велика і, приміром, якщо на матч „Металіст" — „Динамо"(Мінськ) прийшли 3800 чоловік, то „Галичина" (Дрогобич) — „Карпати" (Львів) зібрали 10,000. Коли у Львові зробили гібрид СКА „Карпати", то команда збирала по 40—1000 глядачів. Певен, що коли львівські „Карпати" виступатимуть у вищій українській лізі, то на матчі з „Дніпром", „Шахтарем", „Динамо" (Київ) збиратиметься по 25—50 тисяч болільників. Думаю, таке буде і в інших ліґах республіки. Сумніваюся, що в тому ж Києві на матч з „Карпатами" прийде менше людей, ніж нині ходять на ігри з „Паміром" чи „Льокомотивом"...При проведенні національного чемпіонату створюються ідеальні умови для розвитку футболу та іншого спорту на місцях. Конкуренція змусить і спортсменів, і тренерів підвищувати кваліфікацію. Національні клюбові команди беруть участь у Кубках Европи, чемпіонатах світу і континенту. Ми знаємо, що вже сьогодні Україна — одна з найбільших спортивних країн світу. Проте спортивний світ не знає, що Бубка, Блохін, Іванчук та інші великі спортсмени з України. Динамівці Києва у формі збірної СРСР здобули срібні нагороди чемпіонату Европи, ефективно грали у світовій першості. Чому ж не можуть українські спортсмени виступати від імени 52-мільйонної держави? Поняття Україна сьогодні світ поєднує тільки з Чорнобилем. Заявити про себе як слід республіка зможе насамперед через культуру і спорт. Ще одне. Спорт — це політика, щоб не казали. А Великий спорт — це велика політика. Чи знаємо ми державних лідерів Бразилії або Арґентини? Зате певен, що всім відомий Пеле, всі знають Марадону. Саме вони, спортсмени, підняли престиж своїх держав. Третє. Автор боїться жовто-блакитної форми (тобто одностроїв — О. Т.). Що тут сказати? Це кольори нашого національного прапора і тому вони є святими для українського народу. Боятися цих кольорів українцеві — це все одно, що боятися власної тіні. Тільки невіглас, бездуховна особа може заперечувати рідне. Безумовно, що використовувати ці кольори необхідно в розумних межах, тобто на рівні національної команди. Нині ж, поки Україна не має такої можливости, нічого поганого в тому, що „Динамо" (Київ) використовує національні символи. Ця форма її гравцям дуже до лиця і не зашкодила минулого року знову завоювати золоті медалі чемпіонів країни. Четверте. Шан. Пшетаковський не може зрозуміти, чому це в спортсменів така жадоба до збагачення. Що ж, ми всі люди і всі хочемо нормально жити, кожен повинен отримувати відповідно до своєї праці. А праця спортсмена надзвичайно важка, тому і винагорода повинна бути високою... У нашій країні, де формулою життя була рівність усіх у жебрацтві крім „авангарду" і психологія людей викривлена... Якби наші 100 мільярдів не йшли щороку у союзну державну безодню, то вони пішли б на те, щоб ніхто не бігав за їжею, залишилося б і на розвиток фізкультури і спорту в республіці. І доти, поки будемо „не пущать!" самостійний український чемпіонат, жовто-блакитний колір, українську мову, — животітимемо на смітнику світу", — закінчив свою відповідь М. Попик.

Подав
О. Твардовський